

Siemenkuulumisia !

Ylläpitoviljelyn kuulumisia

Ylläpitoviljely on lähtenyt mukavasti käyntiin. 2011 ylläpitolistalla oli yhteensä 18 lajia/kantaa ja tänä vuonna 28 lajia/kantaa, joista 16 oli uusia eli sellaisia, joita ei ollut listalla edellisellä vuonna. Tavoitteenahan on turvata näiden vihannesten ja villivihannesten ja muiden hyötykasvien kantojen säilyminen. Tämän vuoksi kasvattajat sitoutuvat lähettämään takaisin siemeniä ja sitoutuvat kertomaan jos viljely ei tuota tulosta.

Kertaan näitä asioita, koska mukaan on tullut todella paljon uusia toimijoita. 2011 ylläpitoviljelyn aloitti 24 kasvattajaa ja tänä vuonna 24 uutta kasvattajaa. Näissä luvuissa eivät ole mukana ne ylläpitäjät, joilta siemenet on alun perin saatu. Näistä 48 ylläpitoikasvattajasta iso enemmistö (¾) on uusia tulokkaita tai he eivät ainakaan ole lähettäneet viime vuosina siemeniä välitykseen.

Maantieteellisesti ylläpitoikasvattajat sijoittuvat mukavasti ympäri Suomea. Postinumeron mukaan tarkasteltuna seuraaville postialueille: Uusimaa 10, Hämeenlinna 2, Lahti 1, Turku 4, Forssa 2, Tampere 3, Jyväskylä 5, Mikkeli 2, Lappeenranta 3, Savonlinna 2, Seinäjoki 1, Vaasa 1, Kuopio 2, Pieksämäki

1, Joensuu 2, Ylivieska 2, Kajaani 2, Oulu 1, Kemi 1, Rovaniemi 1.

Miten eri kasveille ja kannoille sitten on löytynyt ylläpitäjiä? Se käy selville oheisesta taulukosta. Siinä näkyy ylläpitoikasvatuksen aloittaneiden määrä vuosittain. Selvä suosikki on ollut köynnöspinaatti. Sillä on jo 10 ylläpitäjää. Myös käärmeenlaukka on saanut jo useita kasvattajia. Nämä molemmat ovatkin kiitollisia kasveja, jotka kerran alkuun lähdettyään yleensä viihtyvät ja menestyvät ilman sen suurempaa hoitoa.

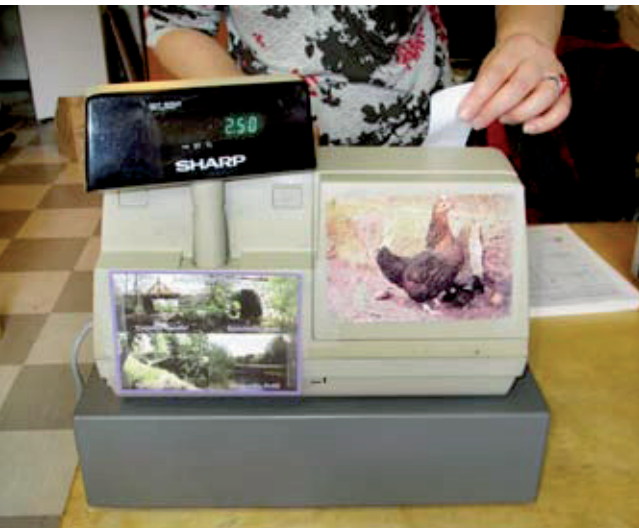
'Student' palsternakalle etsittiin viime keväänä kasvattajia ja onneksi niitä löytyikin (6 kpl), sillä palsternakan siementen itävyyshän häviää nopeasti. Myös 'Martta' pellavalle löytyi tänä vuonna kolme kasvattajaa. Villivihannekset ja mausteet: väinönputki, merikaali, kumina, sikuri – ovat myös kukin löytäneet 3-4 kasvattajaa.

Mille sorteille sitten kaivataan vielä kasvattajia. Se käy ilmi taulukosta. Jokaisella kasvikkannalla olisi hyvä olla vähintään 5-10 ylläpitäjää. Esimerkiksi herneitä oli tänä vuonna tarjolla useita kantoja ja kaikille kannoille ei ole vielä löytynyt ylläpitäjiä. Hernehan on suhteellisen helppo lisättävä kunhan vaan on tark-

→→→

... Toimiston joulutervehdys

21.12.2012 alkaen, puutarhan koleus ja ulkoilman sataprosenttinen kosteus vaihtuu kodin lämpöön. Sitten alkaa vetäytyminen talven lepoon uinailemaan, kunnes kevään henki puhalttaa silmät jälleen ummuillensa. Tulkaa jouluostoksille sitä ennen.

Kevätkauden aloitamme heti loppiaisviikon jälkeen 9.1.2013.

Kiitokset Foto Nisulan Tanja Koivistolle kasakoneesta, joka jatkaa työtään sekä palveluksiaan Maatiaisen toimistossa. Siinä on enemmän myyntipaikkoja, joten toimistossa voi ryhtyä jälleen myymään entisenlaisia tuotteita, kuten terraarioita ja kauniita kynttilöitä, mitä ikinä toivotaan. Olkaa kuulolla ja ehdottakaa.

Maatiainen on pieni ja sitkeä yhdistys, jonka voimavarat ovat niukat. Ideoita syntyy paljon, mutta ne pitäisi ehtiä toteuttamaan, ennen kuin joku keksii lisää. Jotkut ideat jäävät odottamaan parempia aikoja. Jokainen voi kantaa kortensa kekoon, joten toden totta siemenostosten lomassa voi pohtia tapoja, miten osallistua toimintaan tavalla, joka tuntuu omalta. Luottamusta valoisaan tulevaisuuteen luo tieto, että Maatiaisen hallitus on saanut sihteerin.

Maija Manninen

... Siemenkuulumisia

kana sadonkorjuun ja sen kuivaamisen kanssa. Sama pätee härkäpapuun. Vaateliaampia lisättäviä ovat sitten juurikkaat, nauriit ja lantut. Sen lisäksi, että siemenkasvatus vaatii kahden vuoden onnistuneen kasvatuksen ja yhden talven säilytyksen, on haasteena vielä erilaiset lukuosat tuhohyönteiset.

Hieno, että niin moni on ottanut vastaan siemenviljelyn haasteen. Aikaisemmin, kun välitykseen tuli pieni erä vihannesten ja luonnonkasvien harvinaisempia kantoja, lisäsimme niitä siemenryhmässä - itse kukin aina jotakin. Niin että niitä sitten oli mahdollista jakaa eteenpäin. Jatkuva siemenlisäys ilman että siemeniä palautuu takaisin on kuitenkin käytännössä mahdotonta järjestää. Jokainen ylläpitokasvattaja on siten kullannarvoinen. Siemenviljely ei ole kuitenkaan aivan yksinkertaista. Tietoa ja kokemusta tarvitaan. Pitää onnistua kasvatuksen jokaisessa vaiheessa niin hyvin että siemenet ehtivät tulleentua ja tuloksena saadaan itävää ja kantaansa vastaavaa siementä. Viljelystä olisi hyvä olla jo ainakin jonkinlaista kokemusta ennen kuin aloittaa siemenviljelyn.

Muutamat ovat laittaneet viestiä, kun on tullut ”kato” syystä tai toisesta. (Tämä näkyy taulukossa miinusmerkillä). On hyvä, että ilmoitatte, jos viljely ei ole onnistunut. Aina voi kuitenkin yrittää uudelleen. Sääet ovat joskus arvaamattomia ja joskus vikaa voi olla myös siemenissä. Näin kävi mm. pienelle määrälle liuskamerisina-pin siemeniä. Meitä oli kaksi kasvattajaa. Kummallakaan siemenet eivät itäneet. Kylmäkäsitelystä jälkeen seuraavana vuonna iti muutama taimi, jotka eivät kuitenkaan jaksaneet kasvaa. Siemenet oli ehkä kerätty liian pienestä kasvustosta niin että siementen itävyys ei ollut riittävä.

Kertokaahan kokemuksianne ja siitä, mitä tietoa olette vailla. Kysymyksiä ja kommentteja voi laittaa suoraan allekirjoittaneelle

YLLÄPITOLAJI/-KANTA	KASVATTAJIA		
	2011	2012	YHT.
LITULAUKKA		1	1
KÄÄRMEENLAUKKA ”Sagalund”	5(-1)	3	7
VÄINÖNPUTKI ”Jukuanvaara” lk	4		4
ISOTAKIAINEN ”Kuusisto” lk	2	1	3
PARSA ”Teuva”		4-1	3
LANTTU ”Messukylä”	1(-1)	1	1
NAURIIT			
”Vienankarjala”, ”Viena”	1		1
”Oulu”		0	0
LIUSKAMERISINAPPI, lk	1(-1)		0
KUMINA		3	3
SIKURI ” Sipoo”		4	4
E. MERIKAALI ”Turun saaristo”	2	2	4
KÖYNNÖSPINAATTI ”Kurala”	7	3	10
MORSINKO lk	2		2
PELLAVA ”Martta”	1(-1)	3	3
PALSTERNAKKA			
”Muuruvesi”	0		0
’Student’		6	6
HERNEET			
PELTOHERNE ”Inkilä”		1	1
SILPOYDINHERNE	1	3	4
”Pärnun Sokeri”			
”Stenu”		2	2
’Champion of England’		1	1
”Ruotsalainen”		2	2
TARHAHERNE			
”Kerimäki”	1	0	1
”Lempinen”		0	0
PINAATTIHIERAKKA ”Fredrika”	1		1
SOKERIJUURI ”Sesam”	2	2	4
TOMAATTI ”Potattomatti”	3	3	6
HÄRKÄPAVUT			
”Kaulion Sininen”		0	0
”Aunus”	1	1	2
VILJAT			
RUISKATTARA		0	0
”SULONRUIS” eli routaruis	0	2	2
”SULONRUIS - UR”		0	0
”SULONRUIS - JR”		2	2
”FINRÄG”		0	0

osoitteeseen amla@huukku.com (huomaa muuttunut sähköposti). Ja muistatthan sitten, kun palautatte siemeniä mainita, että kyseessä on ylläpitokanta. Tämä sama koskee myös niitä perennoja, joiden kohdalla luettelossa lukee ylläpitokanta. Hyvää sydäntalven aikaa itse kullekin!

Anna Lassila

Oliivipuu

Tämän vuoden luettelossa oli oliivipuun siemeniä. Luetteloa kootesani katselin niitä ja mietin, mahtaakohan niiden itämiselle olla edellytyksiä? Olen usein ihaillut oliivipuita, vaan en ole niitä raaskinut ostaa.

Niinpä laitoin pieneen ruukkuun 5 oliivin kiveä helmi-kuussa. Ruukku oli sisällä kunnes siirsin sen kesäksi ulos kukkapenkkiin ja taas syksyllä takaisin sisälle. Niin, mietin, että kannattaakohan vielä kastella tätä ruukkua? Vaan melko pian sisälle siirtämisen jälkeen – muistaakseni syyskuun alussa alkoi mullan seasta nousta jotakin. Ensinnäkin hyvin hitaasti yhden lehden kärki... aivan oikean mallinen, kapeahko ja kiiltävä... ja toinen... ja kolmas... ja vielä neljäskin pikkuruinen taimi. Oliivin kivien itävyys osoittautui erinomaiseksi. Kiitoksia siementen lähettäjälle!

Anna Lassila

Pirkon siemenkuulumisia

Kiitos minunkin puolestani taas kerran kaikille ahkerille siementen kerääjille. Olen saanut vastaanottaa siemeniä monista vanhaa, arvokasta kantaa olevista lajeista ja myös mielenkiintoisista uutuuksista. Muutamia ajatuksia on tullut mieleeni tässä siemeniä keittiön pöydän vieressä puhdistuessani.

Ensinnäkin, kun lähetätte siemeniä lajeista, joiden alkuperä on Maatiaiselta, kertokaa kylvämienne siementen eränumero, ei tilausnumeroa. Tästä tilausnumerosta ei ole meille mitään hyötyä koska se on aina sama, vuodesta toiseen ko. lajin kohdalla. Eränumero on se pussin alareunassa, viimeisellä rivillä oleva numerosarja. Se kertoo meille kyseisen kannan alkuperän ja on varsinkin vanhojen, neljän tähden kantojen kyseessä ollessa todella tärkeä tieto.

Syysmyynnissä olemme välittäneet vanhojen rusko- ja tiikerililjojen (tänä vuonna myös tarhasarjalilja 'Aelita') itusilmuja. Valitettavasti nämä itusilmut kuivuvat nopeasti, niitä ei enää tule olemaan kevätmyynnissä. Jotkut tänne tulleet erät ovat olleet melko kuivia jo tullessaan. Siksi ehdottaisin, että itusilmuja kerätessänne pakkaatte ne kosteaan sammaleeseen muovipussiin, säilytätte viileässä ja lähettäisitte ne mahdollisimman pian keräämisen jälkeen. Näin saisimme nämä arvokkaat aarteet säilymään hyvinä myyntiin saakka. Näitä vanhoja liljojahan ei ole missään myynnissä sipuleina.

Sitten vielä yksi juttu: laittakaa sähköpostiosoitteenne siemenlähetyksen mukana. Aina silloin tällöin tulee vastaan asioita, joita haluaisin varmistaa lähettäjältä, ja sähköpostilla se käy helposti. Jos ei ole sähköpostia, sitten puhelinnumero.

Jos vielä löytyy lähettämättä jääneitä siemeniä, toivoisin saavani ne ennen joulukiireitä. Oikein hyvää talven alkua kaikille. Sytyttäkää kynttilät ja nauttikaa hämäristä illoista!

Pirkko Kukkola

Syksyn siemenkylvöistä

Sadonkorjuukausi on lopuillaan, siemeniä on tullut mukavasti Maatiaisen siemenvälitykseen. Kiitokset kerääjille! Hyödyntäkää vielä erinomaiset syyskylvömahdollisuudet sekä uutuuudet. Jos maa on jäässä, kylvää voi multaiseen astiaan, joka laitetaan syksyn lehtien tai hangen alle. Myymälästä saatavilla Alexandra-valkosipulia. Tilatkaa (siemen@maatiainen.fi) tai ostakaa Maatiaisen myymälästä (Stenbäckinkatu 8, Hki ke ja to 12-18) kylmäkäsittelyn tarvitsevia siemeniä.

Erityisesti itusilmuja

(parhaiten saatavilla syyskaudella):

Allium sativum valkosipuli
Allium scorodoprasum käärmeenlaukka
'Lilium Aelita' Aelita lilja *
Lilium bulbiferum ruskolilja
Lilium lancifolium tiikerinlilja

Yleensä siemenet säilyttävät itävyytensä useampia vuosia. Alla mainittujen hyötykasvien lisäämiseen käytetään mieluiten saman vuoden siemeniä, ja kylvö toimitetaan syksyllä. Tästä joukosta on saatavilla mm:

Hyötykasveja:

Angelica archangelica, väinönputki
Myrrhis odorata, saksankirveli
Pastinaca sativa, palsternakka
Sium sisarum, sokerijuuri

Tulokset ovat seuraavilla koristekasveillakin parempia, kun kylvetään tuoreita siemeniä syksyllä:

Koristekasveja:

Helleborus niger, jouluruusu
Lamprocapnos spectabilis, särkynyt sydän
Meconopsis betonicifolia, sinivaleunikko
Paeonia, pioni
Soldanella sp., metsäalppikello

Lisäksi tunnetusti pitkän kylmäkäsittelyn tarvitsevat monet puuvartiset:

Puuvartisia:

Aralia mandschurica, mandshurianaralia
Mahonia aquifolium, mahonia

*Aelita on neuvostoliittolainen jaloste vuodelta 1975, hyvä kasvamaan ja helppo lisätä.

